

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 519. An debitor cum jactura lucri cessantis solvere teneatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

tamen propria voluntate averti & superari possit. Sed neque hoc periculum, præterquam quòd ex se malum animæ non sit, non sequitur ex dicta solutione, sed ex propria tuorumque malitia & passione. Tunc autem jactura rei altioris ordinis excusatur à solutione seu restitutione, quando necessarium sequitur ex jactura rei inferioris ordinis. Ad hæc creditor non tenetur cum jactura rerum sibi debitarum occurrere illi periculo filiorum & filiarum debitoris sui. Ita ferè Castrop. Quin & dum bona sunt ejusdem ordinis, non teneri adhuc debitorem cum majore jactura rerum suarum solvere seu restituere. V. g. famam, si restitui ea nequit sine læsione propria: famæ longè pluris æstimata; ex dictis infert Castrop. *l. c.* citatis pro hoc Laym. *ubi ante*, Sax. *l. c. n.* 36. Less. *n.* 76. Pet. Nav. *n.* 268. & aliis. Idemque est de restitutione in bonis fortunæ, si in ea faciendæ infumi deberet notabiliter plus, quàm debitum valeret. Laym. *L. 3. tr. 2. c. 12. n. 1.* Mol. *de f. & f. tr. 2. d. 754.* Nav. *in man. c. 17. n. 57.* & alii, quos citat & sequitur Castrop. *l. c. n. 5.* ubi etiam, quæ obmoventur, solvit. Si tamen debitor solùm æqualem, imò etiam aliquanto majorem jacturam, quàm creditor subire deberet, hæc subeunda est, præsertim, si debitum est ex delicto; cum in æquali causa conditio innocentis sit melior, quàm nocentis. Saa. *l. c. n.* 21. Laym. *l. c. num. 2.* Nav. *l. c. n.* 63. Pet. Nav. *l. c. n.* 265. Castrop. *n. 5.* ubi etiam, quòd, qui ferendo iniquum testimonium est causa mortis alterius, teneatur subire mortem, ut alterum liberet à morte, secus ac ille, qui iniquè revelando crimen verum est tantùm occasio, ut alter condemnnetur ad mortem, Pro quo citat Saa. Less. Pet. Nav.

2. Resp. ad secundum: Debitor debitum solvere non tenetur dum solutionem cessuram censet in damnum creditoris aut alterius. Et primò quidem non tantùm non tenetur solvere, sed etiam obligatur non solvere, dum damnum eventurum ex solutione est contra Justitiam, quia v. g. recepto debito, creditor abusus est ad alium occidendum, ad exercendas usuras, aliumve contractum iniquum celebrandum. Ut ex communi docent. D. Tho. 2. 2. q. 62. à 5. ad 1. & *ibidem* Cajetan, Pet. Nav. *de res. L. 4. c. 2. n. 35.* Mol. *l. c. d. 755.* Less. *l. c. c. 16. du. 4. n. 59.* Sanch. *de matrim. L. 9. d. 6. in fin.* de Lugo. *de f. & f. d. 21. n. 24.* Castrop. *l. c. §. 6. n. 1.* & plures alii ab eo citati. Ex ea ratione, quòd lex caritatis obliget defendere innocentem etiam cum jactura aliqua nocentis; adeoque, dum debitor nullà alià viâ potest avertere malum à tertio, cui id paratur à creditore, quàm negando ei debitum, ad hoc negandum tenetur, maximè cum illa negatione nullum creditoris damnum inferatur, sed potius procuretur ei bonum, removendo ab eo occasionem sceleris patrandi. Quin & lege Justitiæ, quâ tenetur in hoc casu debitor non cooperari injustitiæ committendæ sua solutione, utpote sine qua ea non committeretur, non potest esse causa moralis illius. Quod à fortiore urgere bene dicit Castrop. si solverit creditori amenti vel ebrio, quem scit recepto debito sibi, alterive illaturum damnum; cum in eo casu ipse existeret integra causa illius damni, creditore, utpote cujus operatio non est humana, habente se ut instrumentum quoddam. Imò etiam si nullum timeret damnum, præterquam quòd creditor debitum absque ratione & sine omni suo commodo absumpturus esset, debitorem teneri iteratò solvere; quia ista absumptio ab ipso facta censeretur. Quòd si tamen sine gravi

damno proprio solutionem negare vel differre nequiret debitor, ad eam omittendam non teneretur, etiam si ex ea sciret alteri eventurum damnum; eò quòd quis cum gravi suo damno non obligetur impedire damnum alterius. Ad hæc ea solutio per se non sit causa illius damni, sed malitia creditoris; unde nec debitor censeatur cooperari illi damno. Castrop. *l. c. n. 2.* qui etiam citatis pro hoc Mol. Sanch. Laym. ex hoc deducit, licere furioso reddere gladium apud se depositum, si alià viâ grave damnum sibi ex non redditione imminens declinare non possit; eò quòd illa redditio sit defensio sui. De quo tamen posteriore dubitari posset, si debitor certò sciret, furiosum abusus gladio ad occidendum alium, & damnum ex non redditione non esset etiam amissio propriæ vitæ. Vide de Lugo *d. 21. n. 30.*

3. Secundò tenetur quoque debitor non solvere, dum commodè potest solutionem differre, si malum, quod timetur ex solutione, non est contra Justitiam, sed contra aliam virtutem. V. g. contra temperantiam. V. g. dum timetur creditorem se inebriaturum vel fornicaturum; quia ex lege caritatis tenetur quis impedire peccatum alterius, ubi commodè potest. Mol. Sanch. Pet. Nav. Laym. *LL. c. 11.* Castrop. *loc. cit. n. 3.* Secus tamen est, seu non tenetur aut potest debitor differre solutionem, si hoc ipsum ægrè ferat creditor. Quia non licet ad avertendum proximum à peccato distinctò ab injustitia eidem vim inferre, qualis ei inferitur retinendo debitum contra voluntatem illius; neque enim magis licita est iniqua detentio quàm prima ablatio pecuniæ invito domino ad avertendum illum à luxuria. Quòd autem contrarium hujus sit in peccato injustitiæ, nimirum, quòd possit quis & teneatur, etiam ægrè ferente & contradicente creditore, retinere seu non restituere debitum, ratio est, quòd in læsione Justitiæ tertius invitatus patiatur damnum, quòd quis, ubi potest (uti potest in casu præsentè debitor non reddendo debitum) propulsare tenetur secus, ac contingit in læsione aliarum virtutum. Ita ferè Castrop. & vide de his fusiùs de Lugo *d. 21. f. 2. per tot.* De cætero notandum hic cum eodem *ibidem. n. 31.* quòd in casibus, in quibus ob damnum vel peccatum creditoris vitandum dilata solutio, is petere nequeat reparari sibi damna, quæ interim ex hac dilatione passus est, aut etiam lucra cessantia; eò quòd solutionem distulerit non in suum commodum, sed creditoris: adeoque etsi id non fecerit ex præsumpta creditoris voluntate, fecerit tamen id ipsum per modum utilis gestoris negotii.

Quæst. 519. An debitor cum jactura lucri cessantis teneatur solvere.

1. Resp. primò in casu, quo ex dilatione solutionis vel restitutionis creditoris immineret grave damnum, dubium non est, debitorem teneri solvere, etiam si ex retentione lucrum magnum speraret, etiam paratus pro lucro cessante aut damno emergente creditori satisfacere; cum hic non teneatur grave damnum pati, ut debitor lucrum reportet. Ita Castrop. *tr. 32. d. 1. p. 17. §. 4. n. 1.* dicens, id esse extra dubium,

2. Resp. secundò: sed neque in casu, quo debitor grande lucrum sperat, & creditor nullum aut leve pateretur damnum ex dilatione, debitorem à solutione abstinere posse, tenet Cajetan. *V. restitutio. c. 6.* Nav. *c. 17. n. 59.* Less. *L. 2. c. 16. n. 24.* Laym. *L. 3. tr. 3. c. 12. n. 2.* & alii, quos citat & sequitur Castrop.

Castrop. l. c. n. 2. eum communi ut ait. ex ea ratione. quod creditor non teneatur consentire in hanc debitorum retentionem. cum ex ea debitor non cogatur damnum aliquod in propriis pati, sed solum in alienis retentionis hujus interventu lucrands. Limitat tamen hoc ipsum aliquantulum Castrop. dum cum Less. & Laym. fatetur, posse aliquantulum differre solutionem uni ex pluribus creditoribus faciendam, dum ex ea dilatio lucrum speraret, ex quo dein lucro omnibus satisfacere posset, aliis omnibus non satisfactorius. ex ea ratione, quod teneatur ille unus consentire in illam dilationem; cum quisque teneatur impedire iacturam alterius, si absque gravi incommodo suo id possit. de cetero ad illud, quod probabiliter objici posse videtur, nimirum quod cum potestas lucrandi & spes lucri futuri, etiam interventu alienae pecuniae sit pretio aestimabilis & aliquid ultra debitum, computari debeat inter bona propria debitoris; adeoque si solvendo debitum cogatur hac spe carere, patiatum gravem iacturam in donis suis, ad quod non teneatur. Ad hoc inquam satis plausibiliter respondet Castrop. n. 3. dictam potestatem & spem pretio aestimabilem esse & inter bona propria computandam, si fundatur & innititur in bonis propriis; secus si in alienis. sicut enim non potest alienum detinere, ira nec spem lucri in eo fundatam; cum injuste illam spem retineat injuste retinendo illud, cui ea innititur. Vide eundem de hoc ulterius.

Quest. 520. An & qualiter pauper seu impotens solvere teneatur, & qualiter cum eo agendum.

Resp. Pauperes (quales hoc loco dicuntur, qui pecunia parata vel numerata destituti, licet habeant substantiam aliquam aliam mobilem & immobilem. Lauterb. in ff. h. t. §. 19.) ex hac sua substantia, aut etiam sibi ab aliis debita solvere tenentur, uti & creditor ea admittere cogitur. ita tamen ut si offerantur à debitore nomina seu ei debita (quae exigibilia esse debent) aut alia bona, creditor praevia eorum aequa aestimatione, meliora ex iis eligere possit, uti haec disponuntur in recessu Imperii de anno 1656. §. 166. offerenda autem sunt primò res mobiles, dein immobiles juxta Novell. 4. c. 3. & Auth. hos nisi. c. de solut. quae continet beneficium debitori pecunia destituito à Justiniano Imperatore concessum, quo oblatis bonis urgenti solutionem creditori etiam invito, pro solutione, à rigidiore executione citra injuriam liberatur. Lauterb. §. 18. Porro vendenda bona immobilia ad satisfaciendum creditori, si adsit emptor justum pretium offerens, sin minus, obtrudenda illa creditori (intellige, juxta aestimationem à viris probis & intelligentibus factam) qui si ea acceptare nolit, ad hoc per viam mandati adigi solet, ait Lauterb. cit. §. 19. vel etiam, ut Idem, debitori decernitur citatio ad videndum se admitti ad beneficium cit. Auth. hoc nisi. quo ut fruatur, alleganda & probanda sunt, quae cit. Auth. requirit, nimirum, se non habere pecuniam; se emptorem bonorum justum pretium offerentem invenire non potuisse; obtulisse res optimas; eas ab aequo Judice aestimatas esse, ac denique desuper de evictione creditori praestare cautionem. Quod si verò debitor bona nulla habeat, quae offerat, & debitum proveniat ex delicto, cui nimirum statuta poena per R. P. Lencr. Jur. Can. Lib. III.

cuniarum, ne delicta maneat impunita, luere debet in cure juxta L. 7. ff. de jurisdic. secus; dum debitum est ex mutuo. Castrop. tr. 32. d. 1. p. 17. §. 7. n. 4. sed neque tunc in carcerem mitti potest; cum captura & incarcerationi nequidem locus sit, ubi debitor sive ex delicto, sive ex alio contractu alia bona habet ex quibus solvere potest, nisi prius à creditore judicialiter monitus de solvendo recuset juxta L. plerique. ff. de in jus voc. Castrop. l. c. p. 18. §. 26. n. 1. quamvis, ut addit n. 2. citatis pro hoc gl. in L. 3. §. tutores. de suspect. tutor. Molin. d. 671. in pr. Gomes. To. 2. de contr. c. 11. n. 57. Covar. 2. var. c. 2. n. 2. &c. & in hoc casu factae monitoriae citationis, & debito probato, si debitor habens bona non praestet satisfactionem, proferatur mandatum executivum adversus ejus bona, quae in debiti satisfactionem subhaestantur; cum locus non sit capturae & incarcerationi dum bona debitoris adsunt, uti nec ad capturam procedi potest, si fidejussores constituti sunt. Castrop. n. 3. cum Bald. Alex. Jalon. in l. creditor. ff. si certum per. excepto tamen debitore Regis vel Fisci, qui etsi fidejussores dedit, & bona habeat non excusatur à captura interim, dum cum effectu solvat, ut Idem num. 4. citatis Mol. ubi ante. Covar. l. c. num. 4. Guttier. l. 2. pract. 99. q. 1. n. 1. quod tamen intelligendum credo, si talis esset debitor morosus. uti etiam dum creditor queritur debitorem esse suspectum de fuga, vel etiam bona sua dilapidaret, ideoque petit vel bonorum sequestrum vel debitoris capturam, Judex desuper sumptu informatione summaria sine citatione patris, quae duobus testibus (non sufficiente ad hoc iuramento creditoris absque aliis coniecturis, ut Menoch. de arb. cas. 84. per tot.) comprobetur dictum creditoris, decernere potest tam sequestrum bonorum, quam capturam debitoris, nisi hic det fidejussores. Castrop. l. c. n. 5. citato Mol. d. 571. nisi tamen tempore contractus periculum, quod allegatur à creditore, adfuerit; cum is tunc imputare sibi debeat, quod fidem debitoris inopis vel suspecti sit secutus. Menoch. l. c. n. 15. Castrop. l. c. n. 6. nec allegare possit ignorantiam status debitoris, quia in contrarium est praesumptio; cum contrahenti competat conditionem secum contrahentis perscrutari, juxta L. qui cum alio. ff. de reg. jur.

Quest. 251. Quid & unde sit cessio bonorum, quae ejus cause, an & qualiter, & quinam impotentes solvere ea cessione possint & cogantur satisfacere creditoribus; quae ad eam requirantur; quis ejus effectus, quae ejus resolutio.

1. Resp. Ad primum: Cessio bonorum est actus, quo debitor aere alieno ita gravatus, ut non sit solvendo, integra omnia sua bona & jura relinquit, ut ex iis quantum fieri potest, creditoribus satisfiat, ipsaque carcerem aliasve molestaciones effugiat, ita ferè Castrop. tr. 32. d. 1. p. 17. §. 7. n. 1. Lauterb. ad ff. de cessio. bonor. §. 3. Venire autem in cessionem debent bona omnia (intellige alienabilia à creditore ejusque propria) quae tunc temporis habet, nimirum mobilia & immobilia, corporalia & incorporalia, ita ut nec actiones movere possit contra suos debitores, nisi in commodum creditoris cessionarii. Salgado. in Labyrinth. creditor. p. 1. c. 19. n. 29.